

เสวนา

“เรียนรู้อย่างเข้าใจ มาตรา 157 กับการบริหารงานมหาวิทยาลัย”

ที่มา

จากยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถาบันคลังสมองของชาติคือ การหนุนเสริมความเข้มแข็งของระบบอุดมศึกษาและการจัดให้มีการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบอุดมศึกษาและพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นการนำการวิจัยไปสู่การประยุกต์ใช้เพื่อสอดคล้องในแต่ละบริบทของมหาวิทยาลัย โดยมีพันธกิจ การสร้าง Ecosystem ใหม่เพื่อสนับสนุนอุดมศึกษาไปสู่การปรับระบบอุดมศึกษา และในห้วงเวลาดังกล่าว สถาบันฯ ได้เล็งเห็นประโยชน์และความสำคัญของการสร้างความรู้ความเข้าใจในมาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูงมหาวิทยาลัย ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบันในการบริหารงานมหาวิทยาลัยข้อประเด็นทางกฎหมายนี้ยังคงเป็นประเด็นที่สำคัญ มีข้อถกเถียงเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในวงกว้าง กอปรกับเกิดคดีฟ้องร้องต่อหน้าสาธารณชนทั้งสังคม ผ่านทางสื่อหลักและสื่อออนไลน์ นำมาสู่การเสียชื่อเสียงทั้งต่อบุคคลและมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นความเสี่ยงต่อภาพลักษณ์ขององค์กรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังจะเห็นได้จากคำอธิบายมาตรา 157 ที่ดีที่สุดของ ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย¹ ซึ่งอธิบายว่า “ความสำคัญอยู่ที่มูลเหตุซึ่งใจ คือ ต้องกระทำเพื่อแกล้งให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น อนึ่ง ความเสียหายในที่นี้ไม่จำกัดเฉพาะความเสียหายในทางทรัพย์สินเท่านั้น แต่หมายความถึงความเสียหายทุกทาง เช่น ความเสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเสียหายต่อเสรีภาพ เป็นต้น ซึ่งเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานมีเจตนาจะแกล้งผู้อื่น” ท่าน อ.หยุด เน้นถึงมูลเหตุซึ่งใจ (motive) หรือ เจตนาพิเศษ (specific intent) ที่จะต้องมีในมาตรา 157 นั่นคือ ต้องกระทำ “เพื่อแกล้ง” และเจ้าพนักงาน “มีเจตนาจะแกล้งผู้อื่น” โดยจากคำอธิบายและที่มาประวัติศาสตร์ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157² แยกได้เป็นสองส่วนคือ ส่วนทุจริต กับ ส่วนคิดร้ายกลั่นแกล้ง

มาตรา 157 จึงเป็นบทบัญญัติที่มีโทษทางอาญาและมีการฟ้องคดีกันบ่อยครั้ง และนับว่ามีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่หากมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มิได้ใช้อำนาจในตำแหน่งแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือกลั่นแกล้งเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดก็ย่อมไม่เป็นความผิดตามมาตรา 157 นี้ แต่กรณีจะเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นหรือไม่นั้นก็คงต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป

ด้วยความสำคัญดังกล่าว สถาบันคลังสมองของชาติจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดเวทีเสวนาครั้งนี้ ซึ่งอาจจะนำไปสู่การเป็นโจทย์วิจัยประเด็นข้อกฎหมายและร่วมหาแนวทางที่เหมาะสม รวมทั้งการมีข้อเสนอเชิงนโยบายต่อไป และจะเผยแพร่ในแง่มุมมองที่สำคัญที่ผู้บริหารสถาบันศึกษาจะต้องทบทวนและตระหนักในการดำเนินการมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับมาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูงมหาวิทยาลัย เพื่อเสริมสมรรถนะการทำงานให้กับผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นเวทีสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและแนวทางปฏิบัติที่ดี (Good practice) ของการบริหารของผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย

¹ ที่มาของมาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญา, รศ.ดร.ปกป้อง ศรีสนิท จากหนังสือ ผลึกความคิด ชีวิตเอกบุณ

² กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.123

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 50 ท่าน

วันเวลา และสถานที่ประชุม

วันที่ 28 กันยายน 2564 เวลา 13.30 – 15.30 น. การประชุมออนไลน์ผ่านแอฟริเคชั่น Zoom

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผู้เข้าร่วมการประชุมตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างเป็นธรรมผ่านการรับรู้ถึงที่มาและความเข้าใจในการใช้มาตรา 157
- 2) ผู้เข้าร่วมการประชุมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และแสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอโจทย์วิจัยที่ต้องการทราบ และนำไปสู่งานวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบและแนวทางที่เหมาะสม ตอบโจทย์สังคมและนำพามหาวิทยาลัยไปปฏิบัติให้สำเร็จผลตามที่ได้ตั้งไว้
- 3) ผู้เข้าร่วมการประชุมได้สร้างความสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และความเข้าใจที่ดีระหว่างกัน อันนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างองค์กร

กำหนดการเสวนาออนไลน์

วันที่ 28 กันยายน 2564 เวลา 13.30 – 15.30 น.

เวลา	รายละเอียด
13.30 – 13.35	กล่าวเปิดงานโดย รศ.ดร. พีรเดช ทองอำไพ ผู้อำนวยการสถาบันคลังสมองของชาติ
13.35 -15.00 น.	เสวนา “มาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญากับการบริหารงานมหาวิทยาลัย” ศ.ดร.อุดม รัฐอมฤต <i>อดีตคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</i> <i>อดีต กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ 2560</i> รศ.ดร.ปกป้อง ศรีสนิท <i>อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</i> <u>ผู้ดำเนินรายการ</u> รศ.ดร.เอกบุญ วงศ์สวัสดิ์กุล <i>รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ฝ่ายการเมือง และ</i> <i>อดีตรองอธิการบดีฝ่ายกฎหมาย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</i>
15.25-15.30 น.	สะท้อนความคิด รศ.ดร.พีรเดช ทองอำไพ <i>ผู้อำนวยการสถาบันคลังสมองของชาติ</i>

